חג הסוכות

א. בנוגע צו דער שמחה שבחג הסוכות געפינען מיר, אז נוסף אויף דעם חיוב שמחה וואס איז דעמולט פאראן מצד היותו יו"ט[1] (יו"ט בכלל, און „זמן שמחתנו" במיוחד), זיינען אויך דא שמחות וועלכע זיינען פארבונדן מיט פעולות מסוימות וואס מ'טוט בחג הסוכות:

די שמחה וואס איז פארבונדן מיט מצות נטילת ד' מינים בחג זה, כמ"ש[2] „ולקחתם לכם ביום הראשון גו' ושמחתם לפני הוי' אלקיכם שבעת ימים" — שמחת לולב[3]; און די שמחה וואס איז פארבונדן מיט ניסוך המים. די שאיבת המים (וואס מ'האט מנסך געווען בסוכות ע"ג המזבח, און מ'האט עס שואב געווען אין דער נאכט פאר ניסוך) איז געווען בשמחה[4] — „ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה"[5].

דער סדר פון די צוויי שמחות, וועל־כע פון זיי קומט פריער, איז פארבונדן און היינגט אפ פון דער מחלוקת תנאים[6]

ווען ס'האט זיך אנגעהויבן ניסוך המים: לויט איין דיעה האט דער ניסוך המים זיך אנגעהויבן דעם צווייטן טאג סוכות (בשחרית), ולפי זה, איז די שאיבת המים בפעם הראשונה געווען בלילה השני, נאך דעם זמן פון נטילת ד' מינים וואס איז געווען ביום הראשון; אבער די הלכה איז כדעה השני[7] אז „ניסוך המים כל שבעה"[8] (אויך ביום הראשון), במילא איז די שאיבת המים (פאר ערשטן ניסוך) געווען בלילה[9] הראשון של חג — פאר נטילת ד' מינים, וואס מצותה איז ביום[10].

ב. תורה זאגט דעם כלל אז „אלו ואלו דברי אלקים חיים"[11]. דערפון איז פארשטאנדיק, אז ביידע דיעות האבן אן ארט ברוחניות — אויך די דיעה אז שאיבת המים הויבט זיך אן בליל ב' של חג.

נאך מער: אויך לויט דער הלכה, אז די שאיבת המים איז געווען אויך בליל ראשון של חג, איז אבער די (שלימות

---

1) כולל חוה"מ (ראה שו"ע אדה"ז חאו"ח סתקכ"ט ס"ו. מ"מ בשו"ע שלו שם ר"ס רמ"ב).

2) אמור כג, מ. ולהעיר, שהרמב"ם (הל' לולב פ"ח ה"ב) מביא פסוק זה לענין „שמחה יתירה" שבחג הסוכות. וראה בארוכה לקו"ש חי"ז ע' 267 ואילך. ואכ"מ.

3) ראה ירושלמי ר"ה פ"ד ה"ג. סוכה פ"ג הי"א. פרש"י סוכה מג, ב ד"ה לולב. ולהעיר מלשון הרמב"ם בספר המצות (מ"ע קסט): „ולשמוח".

4) סוכה מח, ב וברש"י שם ד"ה מנה"מ (ושם ע"א ד"ה תקעו). (אבל ראה תוד"ה מנה"מ שם. וראה רשב"א שם. ואכ"מ).

5) ישע' יב, ג.

6) תענית ג, א (ובפרש"י ד"ה אלא ר' יהושע

---

*) ראה שד"ח כללי הפוסקים סימן ח' אות ג. (כרך ט א'תתיד, א) אם פירוש זה הוא לרש"י.

היא). ולדעת ר"ע שם מתחיל ניסוך המים ביום ר' דסוכות. ואכ"מ.

7) רמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"י ה"ו.

8) תענית שם.

9) ראה תוד"ה קרא (סוכה נא, ב). — ובכל אופן השמחה הקשורה עם השאיבה התחילה בלילה (ראה משנה סוכה שם). ולהעיר מירושלמי סוכה (פ"ד ה"ו) שגם הניסוך כשר בדיעבד בלילה (גם בליל ראשון). וראה בארוכה לקו"ש חי"ב ע' 425 ואילך.

10) סוכה מג, א. רמב"ם הל' לולב פ"ז ה"י. — בלקו"ש שם ששמחת לולב מתחילה בלילה משקידש היום (ע"פ פרש"י סוכה לג, ב ד"ה ה"ג דאז „מטא זמן מצוה"). אבל מובן שעיקר שמחת לולב הוא בזמן קיום המצוה שהוא ביום דוקא.

11) עירובין יג, ב. וש"נ.

ה)שמחה פון שמחת בית השואבה, די „שמחה יתירה"[12], וואָס האָט זיך אויפ־געטאָן דורכן „חליל" (וכלי שיר), האָט זיך ערשט אָנגעהויבן במוצאי יו"ט הראשון[13].

און אע"פ אַז דאָס איז לכאורה צוליב אַ זייטיקער סיבה, ארי' הוא דרביע עלי'[14], וואָס „החליל . . אינו דוחה לא את השבת ולא את היום טוב"[15]

— וואָס דערפאַר איז בזמן הזה, וועו שמחת בית השואבה איז ניט פאַרבונדן מיט „חליל", איז י"ל (ווי געוויסע כמה פעמים) „קלקלתנו זוהי תקנתנו"[16] — די שמחת בית השואבה הויבט זיך אָן בכמה ענינים גלייך מיט אַ שטורעם שוין פון דער ערשטער נאַכט פון סוכות[17] —

אעפ"כ, ווייאַלד אַז יעדער ענין אין תורה איז בדיוק, איז מובן אַז דאָס וואָס די „שמחה יתירה" (אין מקדש) האָט זיך בפועל אָנגעהויבן „במוצאי יו"ט הראשון", איז עס דערפאַר וואָס אַזוי איז מער מתאים צו דעם תוכן פון דער שמחה — אַז די „שמחה יתירה" (ווי זי איז געווען במקדש) קען ערשט זיין לאמיתתה „במוצאי יו"ט הראשון" ולאחריו.

ג. וועט מען עס פאַרשטיין בהקדם הביאור אין דער שייכות (בפנימיות הענינים) פון ניסוך המים (דוקא) צו חג הסוכות:

איינער פון די חילוקים[18] צווישן דער שמחה פון ניסוך היין (דאין אומרים שירה אלא על היין[19]) און די שמחה פון ניסוך המים איז:

די שמחה פון ניסוך היין איז פאַרבונדן אויך מיט טבע האדם, בדוגמא צו דער שמחה וואָס קומט פון יין סתם, דערפאַר וואָס יין איז בטבע אַ דבר המשמח[20]. ד. ה., אע"פ אַז בייַ ניסוך היין איז עס אַ שמחה קדושה, איז פאַרבונדן מיט עבודת המקדש, דאָך האָט זי אַ שייכות מיט טבע האדם.

[וע"ד ווי בייַ דער מצוה פון שמחת יו"ט, וואָס דאַרף זיין פאַרבונדען מיט יין כפשוטו — „אין שמחה אלא ביין"[21] — איז דאָך די שתיית היין פון אַ אידן ניט לשם תאוה ח"ו, נאָר צוליבן קיום המצוה: ובמילא, איז אויך די שמחה וואָס קומט דורך דעם, ניט מצד דעם יין עצמו (ווי בייַ אַ ניט־אידן), נאָר מצד דער מצוה שבזה, שמחה של מצוה און נאַכמער — שתיית היין איז די מצוה.

אידן זיינען „גוי אחד בארץ", ד.ה. אַז אויך מצד דעם גוף הגשמי (ארץ) זיינען זיי אַ „גוי אחד" און אַ „גוי קדוש", וואָס דערפון איז מובן, אַז אויך די שמחה וואָס דער אידישער גוף דערפילט דאָן נעמט זיך באמת פון דער קדושה ומצוה שביין.

---

12) סוכה נ, ב (לפי גירסת רש"י שם ד"ה דברי הכל. תוס' שם סע"א ד"ה שאינו דוחה. דק"ס שם). רמב"ם שבהערה 2.

13) ראה רמב"ם שם: ומתחילין לשמוח ממוצאי יו"ט הראשון כו'.

14) ע"ד עירובין עח, ב.

15) סוכה ריש פרק ה' (נ, א).

16) ע"ד שבת פ, ב (ועוד): קילקולו זהו תיקונו.

17) ועד"ז קודם הגזירה דשבות דחליל ביו"ט (ש(רוב) הגזירות היו בבית שני — לקו"ת ר"ה נז, ג). ואכ"מ. וראה לקמן הערה 43.

18) ראה בכ"ז לקו"ת דרושים לסוכות ד"ה ושאבתם הב' (עט, ד ואילך). סידור ד"ה הנ"ל (רסח, א ואילך). המשך וככה תרל"ז פצ"ז ואילך. ד"ה ושאבתם תרס"ט, ועוד. וראה גם לקו"ש ח"ב ע' 420 ואילך.

19) ברכות לה, א. וש"נ.

20) ראה מנחות כ, א ובפרש"י ד"ה אדרבה.

אעפ״כ, ווי‌באלד אז די שמחה איז פאַרבונדן דוקא מיט יין („אין שמחה אלא ביין״[21]), והטעם בפשט התורה איז ווייל ער איז בטבעו מעורר שמחה[22], איז מובן, אז די שמחה מצד המצוה האט א שייכות צו טבע ומציאות העולם (טבע היין[23]).

משא״כ די שמחה וואס איז פאַרבונדן מיט ניסוך מים ע״ג המזבח — וואס מים זיינען בטבעם ניט קיין דבר המשמח — באַווייזט, אז די שמחה ביי שאיבת המים האט ניט קיין שייכות צו עניני טבע, זי קומט אינגאַנצן מצד ציווי הקב״ה „ושאבתם מים בששון״.

און דאס איז די מעלה פון ניסוך המים איף ניסוך היין: ביי ניסוך היין, ווי־באלד די שמחה האט אן אחיזה אין טבע הבריאה, איז זי מדוד ומוגבל אין די הגבלות פון טבע הבריאה: משא״כ ביי ניסוך המים, וואס די שמחה קומט כולה מצד ציווי הקב״ה, וואס איז אין־סוף, איז איף די שמחה למעלה ממדידה והגבלה.

ד. ס׳איז מבואר וידוע, אז ביי יעדער אידן איז פאַראן א „מזבח רוחני״[24] — איז מובן, אז די צוויי אופני שמחה פון ניסוך היין און ניסוך המים ע״ג המזבח, זיינען אויך פאַראן בעבודה רוחנית ביי יעדער אידן:

די שמחה פון ניסוך היין מיינט בעבודת האדם — א שמחה של מצוה ווועלכע קומט דורך התבוננות בשכל:

בשעת א איד איז זיך מתבונן איז דעם גודל הזכות, וואס דער אויבערשטער האט אים געגעבן די מעגלעכקייט צו מקיים זיין א מצוה, און אין גודל העילוי וואס טוט זיך אויף דורך זיין קיום המצות (אז ער וועט דורך דער מצוה בצוותא און דבוק מיטן אויבערשטן) — רופט עס ביי אים ארויס א שמחה גדולה.

וויבאלד אבער אז די שמחה איז פאַר־בונדן מיט שכל והתבוננות, איז זי אין אן אופן אז אין איר הערט זיך, נוסף אויף דער מצוה, אויך די מציאות פון דעם אדם המקיים את המצוה (בדוגמת השמחה וואס וועט דורך יין, כנ״ל).

און היות אז די שמחה איז „מורכבת בהשגה״ איז דאס א שמחה „מוגבלת לפי אופן ההשגה״[25].

משא״כ די שמחה פון ניסוך המים איז א דוגמא פון א שמחה של מצוה וואס איז העכער פון שכל והתבוננות: בשעת א איד שטייט אין א תנועה פון מס״נ, ער גיט זיך אינגאַנצן אַוועק צום אויבערשטן — דאַרף ער ניט אַנקומען צו הסברה בשכל (אין דעם גודל העילוי פון מצות); גלייך ווי ער דערהערט אז דאס איז א ציווי פון אויבערשטן („וציונו״), רופט עס ביי אים ארויס א שמחה גדולה.

און די שמחה איז א „שמחה אמיתית״, וואס האט ניט קיין הגבלה (ווייל זי איז „מגיע בעצם הנפש למעלה מהכחות הגלוים״[25]); און דערפאר איז דוקא וועגן דער שמחה (פון ניסוך המים) זאגן חז״ל[26] „מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו״.

---

21) פסחים קט, א. וראה שו״ע אדה״ז תאו״ח סתקכ״ט ס״ז.

22) ראה חינוך מצוה לא – לענין קידוש דשבת.

23) ראה סידור קלו, ד. ובכ״מ.

24) ראה לקו״ת דרושים לסוכות ד״ה ושאבתם הא׳ (עח ריש ע״ד). סהמ״צ להצ״צ מצות בנין מקדש פ״ב. ובכ״מ. ולהעיר מתורת העולה לרמ״א ח״א פכ״ד.

25) ראה ד״ה שמח תשמח תרנ״ז ע׳ 49-48 (סה״מ תרנ״ז ע׳ רכב-ג).

26) סוכה נא, א (במשנה).

ה. און דאָס איז אויך די כללות׳דיקע שייכות פן שמחת בית השואבה צו חג הסוכות:

די שמחה פון סוכות, זמן שמחתנו, קומט פון דער עבודה ועניינים וואָס האָבן זיך אויפגעטאָן בר״ה ובעשי״ת ובפרט ביוהכ״פ. וכידוע[27], אַז דער ענין פון סכך הסוכה (וועלכער קומט פון ענני הכבוד[28]) ווערט נמשך פון דער תשובה און ענן הקטורת פון יוהכ״פ.

די עבודה פון יום הכיפורים — „אחת בשנה״ — איז מצד יחידה[29] שבנפש, די התקשרות פון עצם הנשמה מיט עצמותו ית׳, „יחידה ליחדך״[30]; און דער אויפטו פון סוכות איז, אַז אַט־די התקשרות צום אויבערשטן זאָל נמשך ווערן בגלוי ביז צו אַרומנעמען דעם אידן אינגאַנצן מיט אַלע זיינע ענינים.

און דאָס דריקט זיך אויס אויך אין מצות סוכה כפשוטה — „בסוכות תשבו שבעת ימים[31] — תשבו כעין תדורו״[32]: אַלע ענינים וועלכע ער טוט בביתו (אכילה שתי׳ וכו׳) ווערן אַרומגענומען מיט דער מצוה פון סוכה [וואָס דאָס איז די הוספה ומעלה פון סוכה אויף טלית: טלית נעמט אַרום דעם אידן ראשו ורובו; סוכה נעמט אַרום אויך אַלע ענינים פון אידן, אַן קיינע הגבלות].

און דערפאַר איז חג הסוכות דער זמן פון ניסוך המים און שמחת בית השואבה, וואָס איז אַ שמחה וועלכע איז למעלה מטעם ודעת, כנ״ל, ווייל סוכות רופט אַרויס די שמחה שלמעלה ממדידה והגבלה.

ו. ס׳איז ידוע[33], אַז די מצוה פון לולב איז בתוכנה ניט קיין באַזונדערע מצוה וואָס דאַרף געטאָן ווערן אין דעם זמן פון ז׳ ימי הסוכות, נאָר זי האָט אַ שייכות און קומט אַלס המשך צו מצות סוכה [ווי מובן אויך פונעם דין[34] אַז „מצות נטילתו (דלולב) בסוכה הוא מצוה מן המובחר״]:

סוכה נעמט אַריין אין זיך דעם אידן מיט אַלע זיינע ענינים באופן אַז זי רינגלט זיי אַרום מבחוץ, ובלשון החסידות — מקיף, און דער אויפטו פון מצות נטילת ד׳ מינים איז — „ולקחתם לכם״: דער מקיף פון סוכה ווערט גענומען „לכם״, ער ווערט אייערער, עס ווערט נמשך אין אַ פנימיות.

[וואָס דאָס איז דער טעם וואָס ביי דער נטילה פון ד׳ מינים דאַרף מען זיי צולייגן צום האַרץ[35], כדי אַז ענינהם זאָלן נמשך ווערן אויך אין (הרגש ה)לב, און „לבא פליג לכל שייפין״[36] — אין אַלע (כחות שבכל ה)אברים, כולל דעם שכל שבראש].

און דוקא דורך דעם איז דער ענין פון סוכות (גילוי המקיף) בשלימות: כאָטש

---

27) ראה עטרת ראש שער יוהכ״פ לו, סע״א ואילך. אוה״ת סוכות ע׳ א׳תשכב ואילך. המשך וככה הנ״ל פפ״ד. ד״ה והוא כחתן תרנ״ז פי״א ואילך. ד״ה בסוכות תשבו תשל״ח (סה״מ מלוקט ח״א ע׳ רמז־ח). ועוד.

28) סוכה יא, סע״ב. שו״ע או״ח סי׳ תרכה ודאדה״ז שם.

29) ראה תוד״ה עד אחת — מנחות יח, א.

30) ראה בכ״ז לקו״ש ח״ד ע׳ 1151 ואילך.

31) אמור כג, מב.

32) סוכה כח, ב.

33) ראה סידור רסג, סע״ג ואילך. המשך וככה שם. תרס״ו ע׳ לב. ובכ״מ. הביאור ע״פ נגלה — ראה לקו״ש חכ״ב ע׳ 124 ואילך.

34) „דיני הלולב״ בסידור אדמו״ר הזקן (לפני הלל). וראה הנסמן בלקו״ש שם הערות 21-19 ובשוה״ג.

35) „דיני הלולב״ שם.

36) ראה זח״ג הסא, ב. ברא, ב.

אז די עבודה מצד כחות פנימיים איז במדידה והגבלה, וואס דערפאר פאדערט זיך עבודה פון מס"נ שלמעלה ממדידת השכל (ווי דערמאנט פריער די מעלה פון ניסוך המים אויף ניסוך היין) — אעפ"כ איז די שלימות העבודה פון מס"נ וועז דער ביטול ומס"נ נעמט דורך די כחות פנימיים, שכל און מדות, אז אויך זיי זאלן מחייב זיין דעם ענין המס"נ; וואס דורכדעם ווערט די תנועה פון מס"נ נקלט אין דעם אדם אין א פנימיות, ובמילא האט זי א קיום; און (ב) דאס איז א באוויזן אויף דעם העדר ההגבלה פון דעם ביטול ומס"נ, אז עס איז ניטא קיין ארט אין נפש וואו זיי האבן ניט דערגרייכט און דורכגענומען[37].

ז. ע"פ כל הנ"ל וועט מען אויך פארשטיין דעם טעם פנימי פון דער דיעה אז שאיבת המים (מיט שמחת בית השואבה) הויבט זיך אן (די צווייטע נאכט פון סוכות), לאחרי נטילת ד' מינים[38]:

כשם ווי די שלימות העבודה פון מס"נ בכלל טוט זיך אויף דורכדעם וואס די תנועה פון מס"נ נעמט דורך די כחות פנימיים, איז אכ"ע אז דאס איז אזוי בנוגע דער שמחה וואס דארף זיין פון דער עבודה — היות (א) אז התעוררות השמחה איז דוקא פון א זאך וואס ווערט נרגש בגלוי[39], און (ב) שמחה אמיתית איז וועז זי האט ניט קיין הגבלות — די שלימות השמחה פון אן ענין שלמעלה מהשגת השכל שלו איז וועז דער ענין ווערט געגומען ניט נאר בבח' מקיף, נאר דוקא וועז ער קומט ארא אין א פנימיות.

דערמיט איז מובן וואס די שמחה פון שאיבת המים (וועלכע איז בתוכנה דער תוכן פון דער שמחה וואס קומט פון ענין הסוכה כנ"ל ס"ה) הויבט זיך אן (די צווייטע נאכט פון סוכות,) נאר דער עבודה פון „ולקחתם לכם ביום הראשון" — לאחרי זה וואס א איד האט אויפגעטאן „ביום הראשון" דורך די ד' מינים, אז דער מקיף פון סוכה איז נמשך געווארן „לכם", אין א פנימיות, דעמולט ווערט ביי אים (בליל ב' דסוכות) „ושאבתם מים בששון (שלמעלה מהשכל)"; די עבודה דמס"נ שלמעלה מהשכל נעמט דורך אלע זיינע כחות פנימיים און מעורר א שמחה אמיתית וגלוי'.

ח. אבער אעפ"כ איז די הלכה, אז אויך ביום הראשון דסוכות איז געווען ניסוך המים ובמילא איז פארדעם געווען שאיבת המים[40] — און וויבאלד עס דארף זיין „ושאבתם מים בששון", איז

37) ראה בכ"ז גם לקו"ש ח"ח ע' 131 ואילך. ועוד.

38) ראה גם המשך וככה שנסמן לעיל הערה 18. — ולהעיר דמבאר שם הדיעה דניסוך המים התחיל מיום שני, דלא כהלכתא [ובלקו"ש שהובא בהערה הנ"ל: ניסוך המים ע"ג המזבח כל שבעת ימי החג]. ויש כזה בכ"מ בדא"ח (ראה לקו"ת נצבים (מה, סע"א) בענין שופר של ר"ה יעל פשוט. לקוטי לוי"צ אגרות ד' שה, ושוד). שהרי אלו ואלו דא"ח.

39) כ"ה בכ"מ, ובהמשך שמח תשמח תרנ"ז בתחלתו בארוכה. ובתו"א (ח, ג): וענין ומהות השמחה שיכול להיות על הטוב אף כשהוא נעלם ומכוסה מעיניו (משא"כ תענוג). ואכ"מ.

40) ראה באופן השאיבה אז — תוס' סוכה (נ, ב ד"ה ורבנן. נד, ב ד"ה כגון) שלא היו תוקעין בי"ט בעת מילוי המים. ובשבת שאבו לפני כניסת השבת (סוכה מח, ב במשנה. רמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"י ה"ט). וראה שיחת ליל ש"ק ג' דסוכות — למחרת אמירת שיחה זו — תשמ"א.

מובן אז אויך די שאיבה איז געווען מיט א שמחה (המותרת[41]).

וואָרום היות אז אויך פאָרן קיום „ולקחתם", פון ערשטן רגע פון לילה הראשון איז שוין דאָ דער אויפטו פון סכך הסוכה בבחי' מקיף, וואָס דאָס איז די סיבה צו דער שמחת יו"ט פון דער ערשטער נאַכט[42] סוכות — דעריבער, איז אויך דעמולט שייך דער ענין פון שמחת בית השואבה, עס זאָל זיין שמחה פון שאיבת ובחי' מים, שלמעלה מהשגת השכל.

נאָר ווייל דער ענין הסוכה איז נאָר בבחינת מקיף, דערפאָר איז אויך די דעמולטיקע שמחה ניט קיין שלימות־דיקע, און ניט אזוי בגלוי[43].

דוקא נאָך דער עבודה פון נטילת ד' מינים — „ולקחתם לכם", המשכת המקיף בפנימיות — איז די שמחת בית השואבה מיטן גאַנצן שטורעם, מיטן „חליל" (און אַנדערע כלי שיר[44]).

ט. דערמיט וועט מען פאַרשטיין וואָס איצט, בזמן הגלות, איז כמנהג ישראל בכ"מ די התחלה פון שמחת בית השואבה אין דער ערשטער נאַכט פון סוכות:

דער עיקר ענין פון המשכת המקיף בפנימיות איז געווען בזמן הבית, ווען אלקות האָט מאיר געווען בגלוי ובפנימיות, און די עבודה איז געווען (בעיקר) מצד די כחות פנימיים:

משא"כ בזמן הגלות[45], ווען „אותותינו לא ראינו גו'"[46], איז די התחלת והקדמת העבודה ניט (אויף אזוי פיל) מיט די כחות פנימיים; דער עיקר עבודה והתחלתה איז מצד מס"נ (וכחות מקיפים) ובפשטות — אל[47] יבוש מפני המלעיגין, הוי עז כנמר כו' כנשר כו' כצבי כו' כארי (מער ווי שכל האדם) — ובמילא, הערט זיך ניט איצט אַן (אזוי פיל) דער עילוי ויתרון פון דער צווייטער נאַכט סוכות (ווען ס'איז שוין דאָ די המשכת המקיף בפנימיות, דורך „ולקחתם לכם גו'"[48]) לגבי דער ערשטער נאַכט.

[נאָר היות אז אַלע ענינים פון תורה זיינען נצחיים, דערפאַר דריקט זיך אויס דער עילוי פון שמחת בית השואבה דליל ב' אויך בזמן הזה — אין דעם גודל השמחה גופא — מען פאַר־גרעסערט די שמחה פון ליל ב', ביז — גרעסער פון דער שמחה פון ליל א'; ביז

41) להעיר שברמב"ם הל' תמידין ומוסיפין שם לא כתב שהתקיעות בעת מילוי המים לא דחי יו"ט. ובהל' כלי המקדש (פ"ז ה"ו) סתם „ואין תוקעין למלוי המים בשבת". ובחי' שפת אמת לסוכה (נד, א), דמשמע מזה ש(להרמב"ם) תקעו גם ביו"ט — והרי התקיעות בעת מילוי המים הן משום שמחה (רש"י סוכה מח, א ד"ה תקעו).

42) ע"ד שמחה בליל א' דיו"ט קודם הקרבת שלמי שמחה — ראה שאגת ארי' סי' סח. ועוד.

43) וי"ל הביאור (באת"ל שקודם הגזירה דשבות דחליל ביו"ט הייתה שמחת בית השואבה גם בליל ראשון (ראה לעיל הערה 17)) — כי אז האירו המקיפים דסוכות בבחי' קירוב (ראה לקו"ת סוכות פ, ד. ועוד), ע"ד המבואר בלקו"ת (ר"ה נז, ד. ועוד) בענין תק"ש בר"ה שחל בשבת קודם גזירה דרבה.

44) ע"פ המבואר בפנים יש לומר, דעיקר החידוש בשמחת בית השואבה הי' בזה שהיתה בכלי שיר (שאינם דוחים יו"ט) — כי שמחה בכלי שיר מורה על התלבשות בכלי (ראה סה"מ ה'ש"ת ע' 143. וראה בארוכה שיחת י"ג תמוז תשכ"ט), ע"ד המשכת המקיף בפנימיות.

45) ראה ד"ה קול דודי וד"ה אני ישנה תש"ט. ובכ"מ. לקו"ש ח"ט ע' 73. ועוד.

46) תהלים עד, ט.

47) שכ"ז נצטווינו בהתחלת והקדמת כל דיני דכל חלקי השו"ע — בחלק א' ר"ס א'.

48) ראה סידור רמד, סע"ב ואילך: המשך תרס"ו סד"ה לולב וערבה — שבזמן הזה ההמשכה דלולב אינה כמן בזמן הבית, ולכן אינו דוחה שבת

אין אן אופן, אז כאילו ווי דער ענין פון שמחת ביה"ש הויבט זיך אן בליל ב'].

אבער מהאי טעמא גופא קומט אויס, אז ס'איז דא אן עילוי אין שמחת בית השואבה בזמן הזה לגבי שמחת בית השואבה בזמן הבית:

כשם ווי ס'איז מבואר בנוגע צו ענין המס"נ עצמו, אז בזמן הגלות, ווען ס'איז ניטא (אויף אזוי פיל) דער גילוי פון כחות פנימיים, איז דער כח המס"נ מער בגלוי ווי בזמן הבית[49]: עד"ז בנוגע דער שמחה שמצד עבודה זו — וואס איז די שמחה פון ניסוך המים, כנ"ל — איז בזמן הגלות איז דאס א העכערע שמחה, מצד עצם הנפש.

(משיחת ליל ב' דחג הסוכות — אחרי תפלת ערבית — תשמ"א)

---

49) ראה מקומות שבהערה 45. מאמרי ד"ה אין הקב"ה בא בטרוניא (סה"מ קונטרסים ח"ג ע' קיט ואילך. סה"מ אידיש בתחלתו).